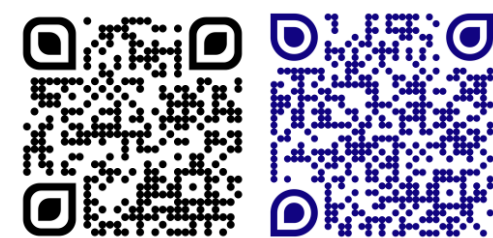

Deseño e montaxe: Colectivo Ecoloxista do Salnés
Imaxes Adela Leiro, Mon Daporta, C.E.S

MAÍS INFORMACIÓN

O río Umia

Río Segón

NACEMENTO:
A Reigosa (Forcarei)
a 640 m de altitude,
na aba do Couto
Albariza (serra do
Candán)

Lameiros da Reigosa

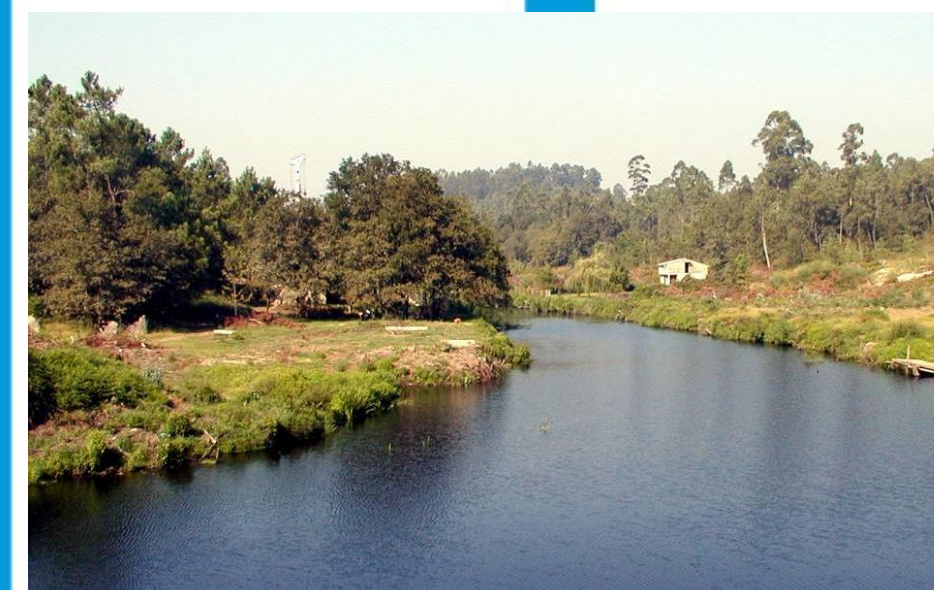

O Umia en Codeseda

Insuela
CODESEDA
Agrela

O Umia en Graña do Umia

Encoro da Baxe
En Moraña

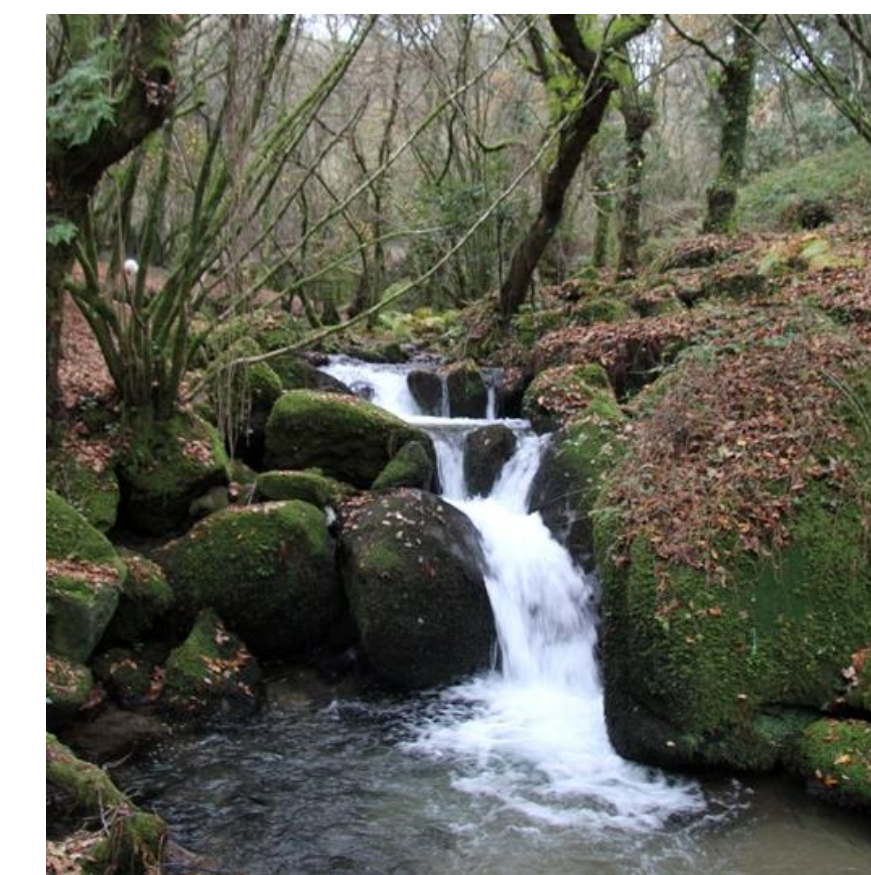
Grixó
Sequeiros

O Umia en Caldas

MORAÑA
CALDAS
DE REIS

Cháin
RIBADUMIA

R da
Armenteira

Cañón

Taboeiros

Rego de Taboeiros, Umia e
xunqueira de Sisán.

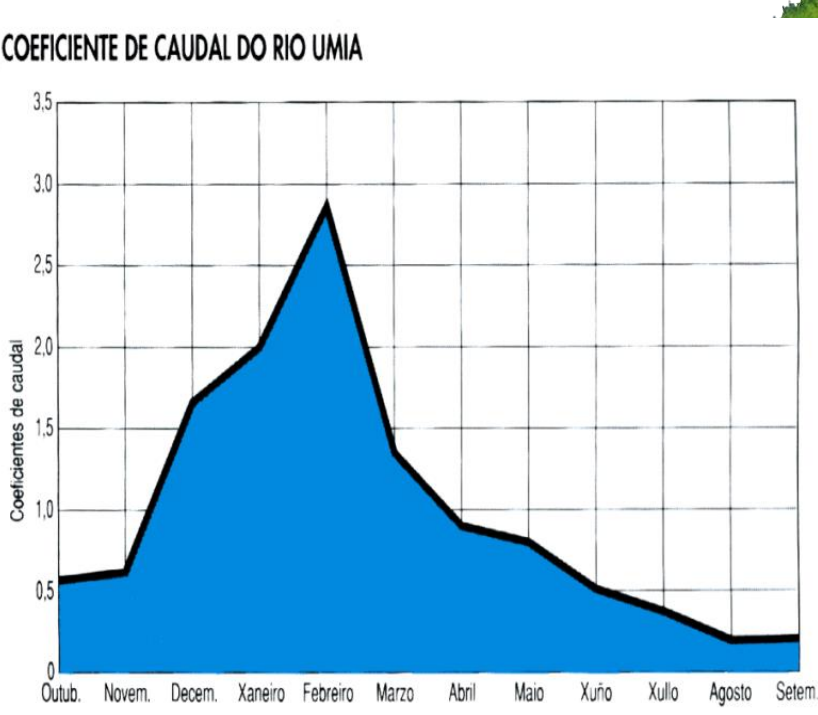
DESEMBOCADURA
Ría da Arousa,
Cambados
Forma un delta mareal

Esteiro do Umia entre Cambados e Ribadumia

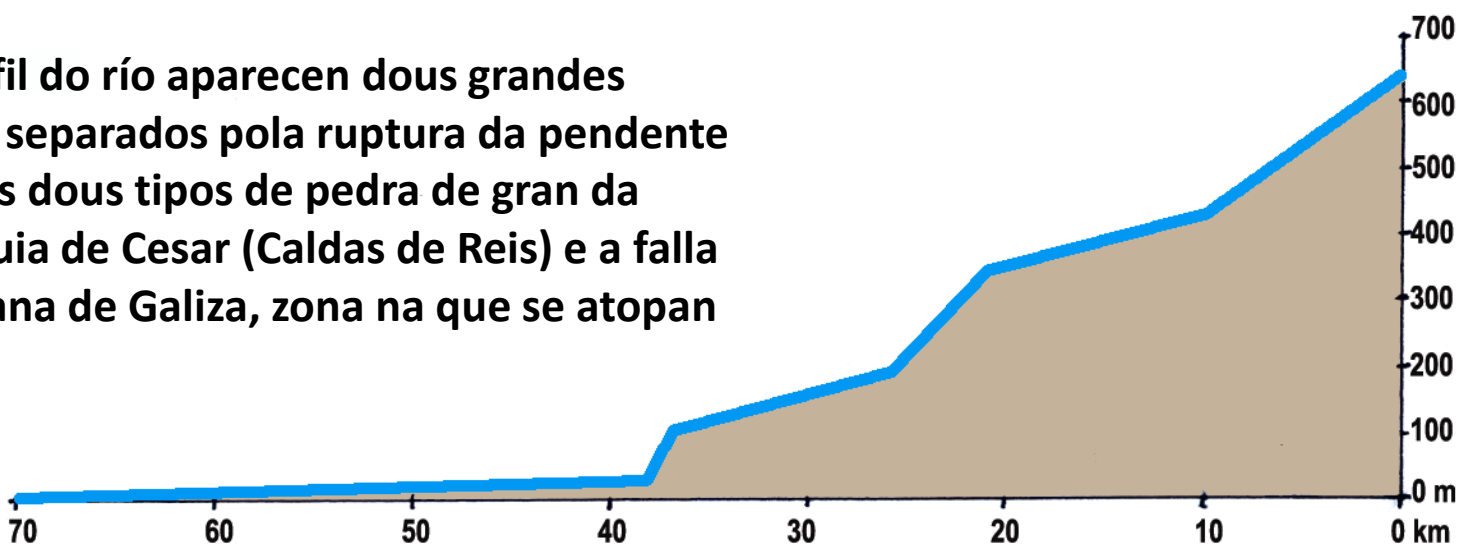

O Río Umia

LONXITUDE : 70 km
SUPERFICIE DA CUNCA: 440,4 km²
RÉXIME: Pluvial. O período de maior seca é en agosto.
As augas máis altas corresponden a decembro-maio.
CAUDAL: absoluto: 8,9 m³/s
 relativo: 30,8 l s/km²

No perfil do río aparecen dous grandes tramos separados pola ruptura da pendente entre os dous tipos de pedra de gran da parroquia de Cesar (Caldas de Reis) e a falla meridiana de Galiza, zona na que se atopan saltos.

Xeoloxía

Na cunca do Umia atópanse pedras de gran e xistos (micáceos e cuarcíticos).
En case toda a cunca aparecen granitos: os de dúas micas na parte oriental e central e a pedra de gran biotítica da parte baixa da cunca, cunha facilidade de alteración que deu orixe ao amplo e chan val do Salnés.

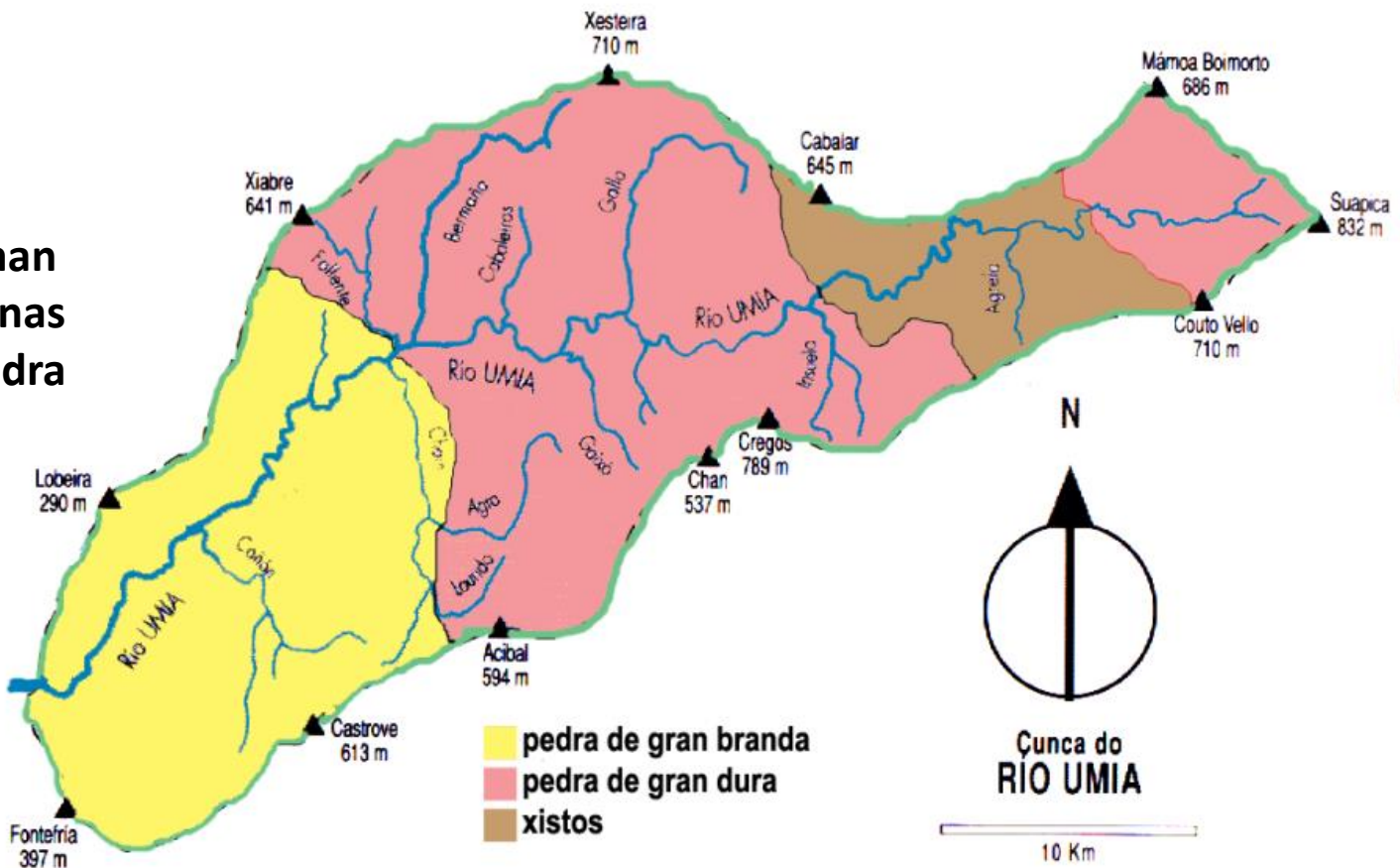
O diferente grao de resistencia dos materiais da cunca conforman o relevo e determinan a amplitude do val do río e o seu perfil: nas zonas de xisto e pedra de gran blanda o val é amplo. Nas de pedra de gran dura é sinuoso e estreito.

ESPAZOS PROTEXIDOS

O ESTEIRO DO UMIA forma parte do complexo “Umia-O Grove” considerado zona ZEPA (Zona de Especial Protección para as aves) e está acollida ao convenio RAMSAR. Forma tamén parte da Zona especial de Protección dos Humidais e do LIC Ons O Grove.

CUNCA: comarcas e concellos

Seo do Umia

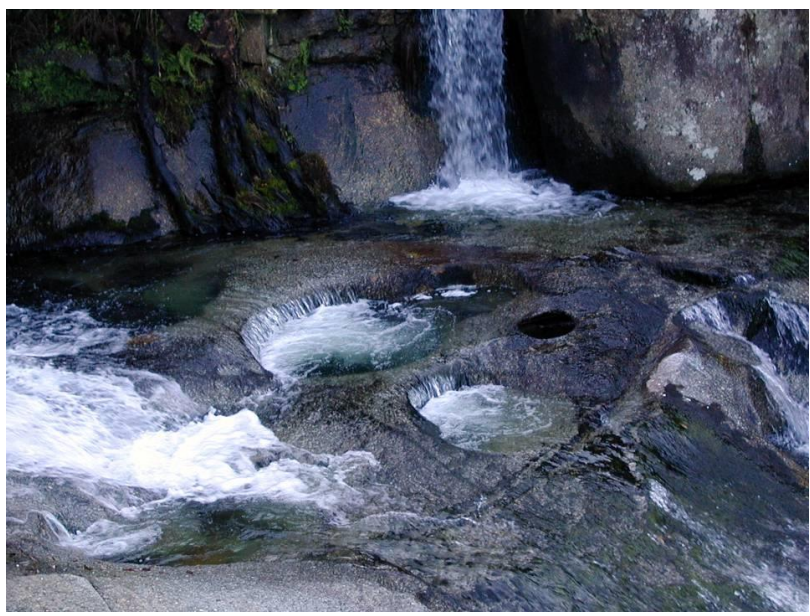

Xistos

Terraza fluvial

Pilancóns escavados nas pedras de gran duras e resistentes.

Pedra de Gran blanda

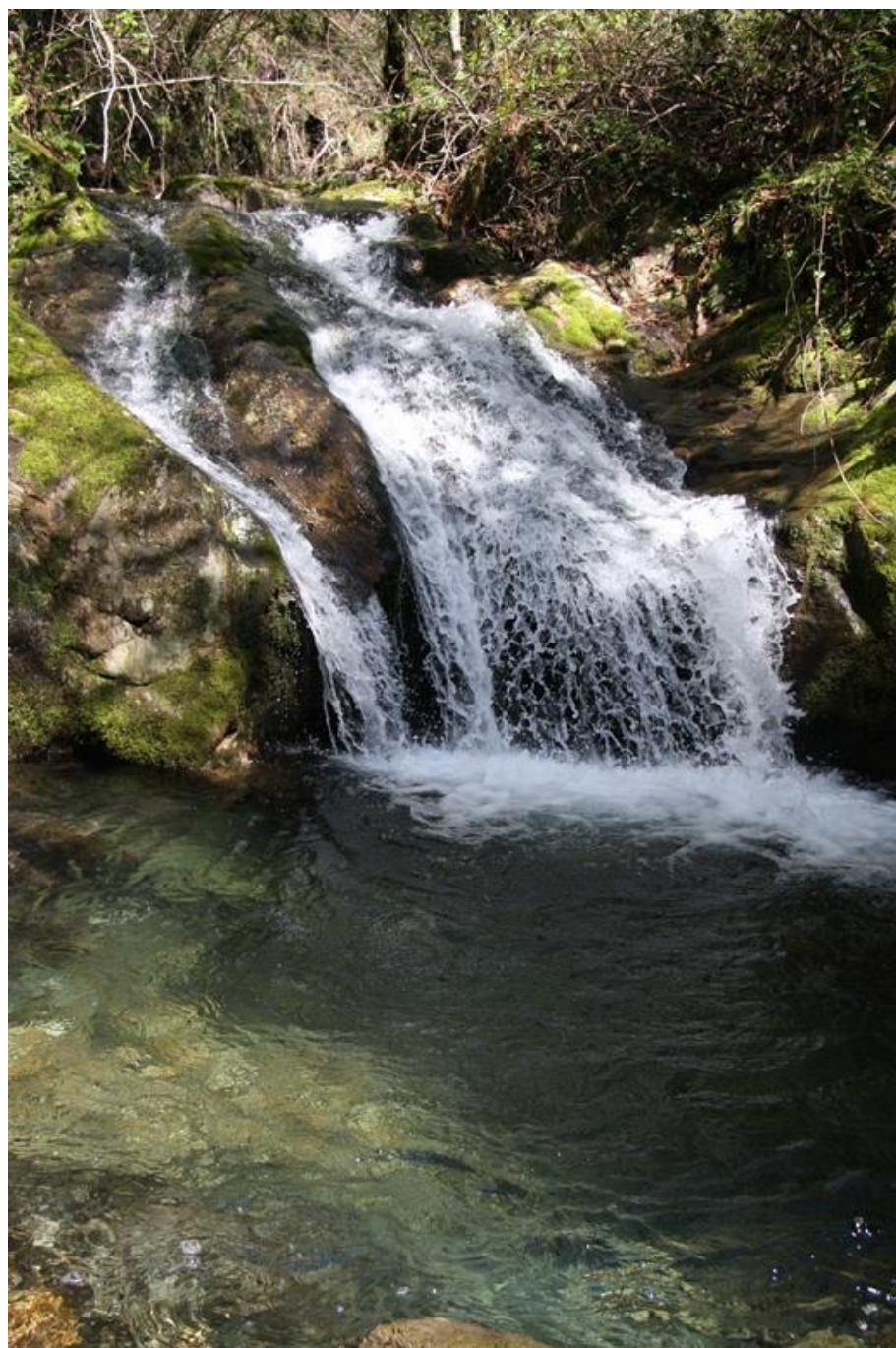
No curso alto do Umia e dos seus afluentes abundan os rápidos e as fervenzas.

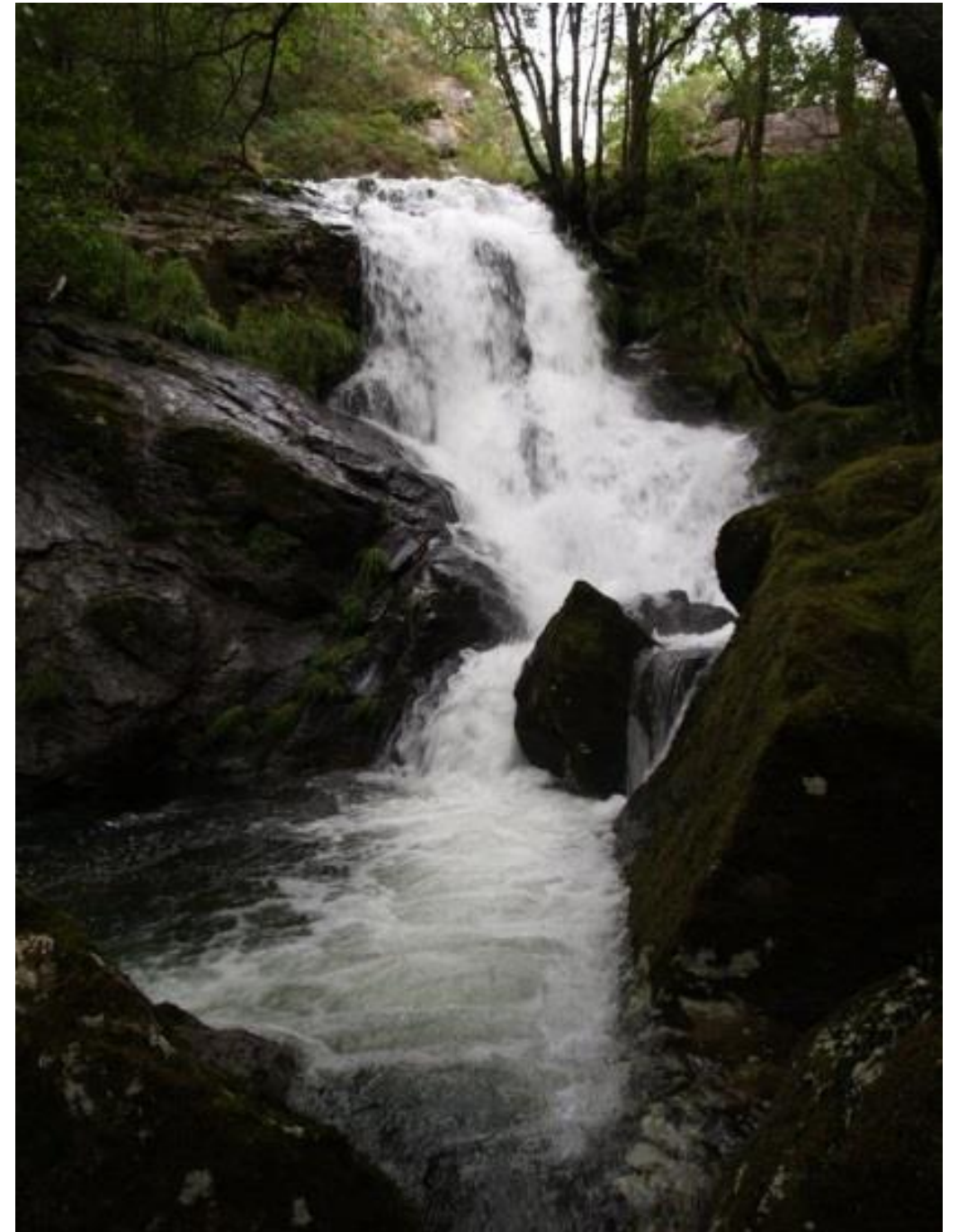
Río Umia (Segade)

Rego de Montillón, afluente do Barranco da Toxeira

Rego de Fornos, afluente do Sequeiros

As Campaíñas, no Rego do Pazo, afluente do Gallo (Cuntis)

Río Barosa, afluente do Chaín (Barro)

Flora

En parte das beiras o río conserva o bosque de ribeira con amieiras, salgueiros, freixos, sabugueiros, carballos, loureiros, avelairas, silveiras, herba salgueira, hedras... Na auga e nas beiras hai pé de boi, oucas, fentos, carrizas, xuncos, molinias...

Lirio amarelo (*Iris pseudacorus*)

Toros de abelairas

Fento real (*Osmunda regalis*)

Sabugueiro (*Sambucus nigra*)

Froitos de freixo

Pé de boi (*Oenanthe crocata*)

Carrizas e hepática

Oucas (*Ranunculus peltatus*)

Lentellas de auga (*Lemna minor*)

Flores e froitos de amieira

Xuncos

Froitos de salgueiro

Fauna

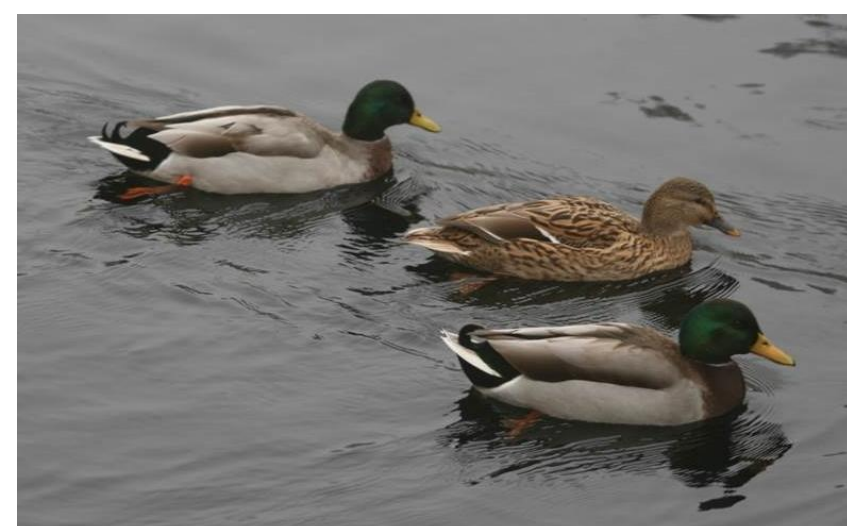
Na auga atopamos lontras, troitas, espiñentos, lavancos, merlos rieiros, galiñolas, ras, saramagantas, pintafontes... e unha grande variedade de insectos e as súas larvas. Destaca a enorme diversidade de aves acuáticas do esteiro, sedentarias e de paso.

Merlo rieiro (*Cinclus cinclus*)

Garza real (*Ardea cinérea*)

Lavanco (*Anas platyrhynchos*)

Garza denoiteira (Xuvenil)
(*Nycticorax nycticorax*)

Bilurico bailón (*Actitis hypoleucos*)

Gabitas (*Haematopus ostralegus*)

Larvas de figáneas

Patinador (*Gerris lacustris*)

Troita (*Salmo trutta*)

Ra verde (*Pelophylax perezi*)

Larvas de libeliñas

Libeliña (*Calopteryx virgo*)

Españento (*Gasterosteus aculeatus*)

Saramaganta galega
(*Chioglossa lusitánica*)

Lontra (*Lutra lutra*)

Cullereiros (*Platalea leucorodia*)

Usos e aproveitamento

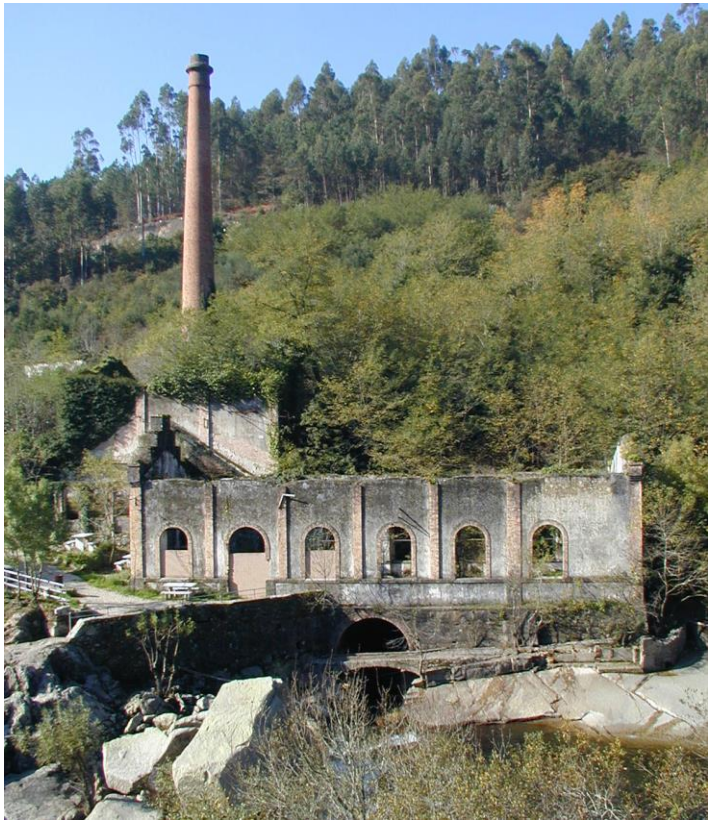
Abastecemento de auga para o consumo e actividades agrícolas e industriais; produción de enerxía, pesca, marisqueo, lecer...
Toda a área estivo moi poboada desde tempos prehistóricos e consérvase un rico patrimonio arqueolóxico, etnográfico e histórico artístico.

Ao longo do percorrido do río Umia e dos seus afluentes podemos atopar un grande número de muíños. Só no concello de Caldas aparecen citados 124 na “*Gúia para para o estudio dos muíños de auga na terra de Caldas de Reis*” (Leal, Cruces e Sanmartín).

Aproveitamento Hidroeléctrico en Codeseda

Antiga central de Caldas (Casa da Luz). A primeira de Galiza.

Abragán

Postal antiga da ponte de Pontearnelas. Conta que é tradición facer nela a cerimonia do bautismo prenatal.

Lecer

Caldas

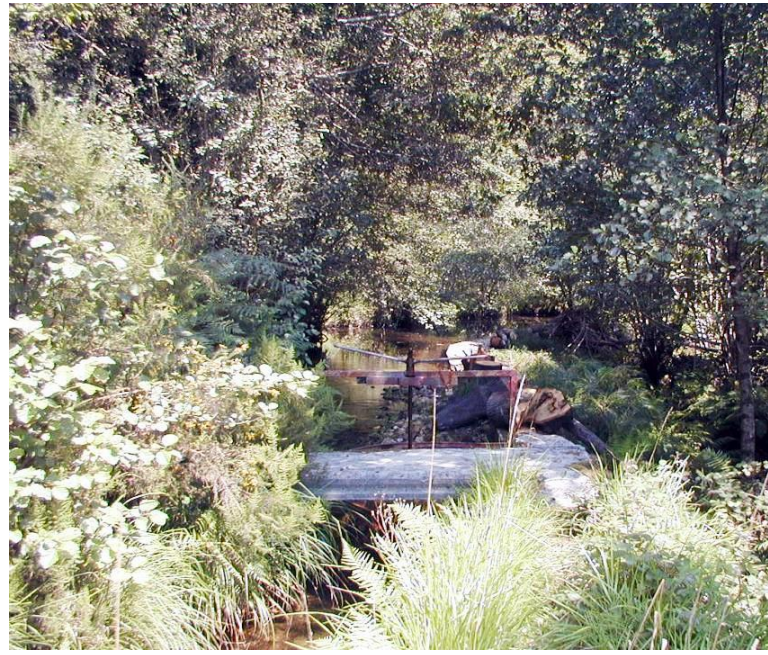
Nas beiras do Umia (Caldas de Reis) e do Gallo (Cuntis) hai fontes termais que se aproveitan en balnearios.

Mariscadoras traballando na beira da desembocadura do Umia en marea baixa. As augas do río achegan sedimentos e nutrientes.

Abastecemento de auga

Presa para regar (Ponte Leira)

Problemas

Contaminación por residuos urbáns (é unha zona densamense poboada), agrícolas e industriais; destrución da vexetación de ribeira por obras e explotacións agrícolas; alteración de ecosistemas e do caudal por encoros; presenza de especies invasoras (cangrexo de río americano, mimosas, peste de auga, fentos de auga (*Azolla*); eutrofización...

O río sofre numerosos atrancos, especialmente para a produción de enerxía eléctrica ou captacións de auga

O máis recente e monstruoso, a barreira de pedras construída para a captación de auga da Toxa. O río é o que está á dereita e non hai máis.

A saude do río é a nosa saúde

Verquido de augas residuais

Eutrofización no encoro da Baxe

Obras na canle

Peste de auga (Elodea)

Brentang, 2006

Cangrexo de río americano

“Proxecto Ríos”, Colectivo ecoloxista do Salnés. Mostreo e limpeza do Umiá.

Foto casual feita nas beiras do Umiá na parte media do curso (2001)